

Azad Azərbaycan

28 sentyabr 2023-cü il №31 (3761)

8

SON SƏHİFƏ

Onun dünyasında nələr yoxdur... Sakit, səssiz, fırcalı, qələmli, boyalı dünya...

Qələmindən süzülən boyalı misralar, fırcasında boy atan rəngli dünya ilə elə bir harmoniya yaradır ki, ordan baxanda hər şey gözəl görünür. Sanki orda dünyanın mənşəsi, baxışı tamam başqadır. Orda həyatın rəngi, gülüşü, nəfəsi də başqadır... O rənglərdə kədər in ağ və qara dilimləri gülüşün acı və şirin qəh-qəhələrində nəfəsini çəkmədən inildəyir... Nədir bu iniltilər? Sevgi qədarımı, taleyin acılarımı, haqsızlıq deyilən bəzişməzliyi, yoxsa başına min bir oyunlar gətirilən bir ölkənin vətəndaşı olmağımı? Bəlkə də hamısı... Hansından başlayaq?

Elə sevgidən başlayaq... O da başqaları kimi dünyaya göz açıb. Başqaları kimi sevdiyi sənətə sahiblənb. Sevdiyi ilə ailə qurub. Gözəl övladları var... Allahın ona bəxş etdiyi istedad, fəhm deyilən altıncı hissini mükafatına layiq görüldü. Və qələmi ilə şeir dünyasını, fırcası ilə rəsm dünyasını gözəlliklərə qorq edib. Elə bu gözəlliklər içərisində xoşbəxt sənətkar taleyi yaşayıb. Sevə-sevə əlinə aldığı qələmi, fırcanı sevgi dünyasının aliyində taleyinin açarı, bəxtinin taxtı edib. Dəlicesinə sevdiyi Hicranı ilə birlikdə... Lakin Hicranı ona vəfasız çıxır. Dünyanı bəzəyən heykəltarlıq sənəti ilə məşurlaşdığı bir vaxtda dəli sevgisinə əlvida deyib, öz dünyasına qovuşur. Bu cismi ayrılıq Xalidəsini divanə edir. Onun ayrılığına dözə bilməyən Xalidə xanım Seyidova Hicran adını özünə ləqəb seçir. Özüylə birgə yaşadır. Çünki onun vəfasız ölümünə inanmaq istəmir...

Qaranlıqda əlimdə şam, Axtarmaqdan yorulmuşam. Sənli günə həsrət qaldım, Deyəsən, unudulmuşam.

Xalidə xanım həyat yoldaşı ilə birlikdə uzun müddət xaricdə yaşayıb. Yaşadığı müddətdə onlar çox böyük sənət əsərləri yaradırlar. Elə o sənət əsərlərindən biri dünyada ən böyük sayılan "Qobalen" əsəridir. Bu kətan üzərində xalça formasında hazırlanmış böyük zəhmət tələb edən on il müddətinə başa gələn əsərdir. Əsərin adı "Mənim Azərbaycanım" dır. Burda Dədə Qorqudan tutmuş Səməd Vurğuna qədər klassik ədəblərimizin rəsmləri yer alır. Qobaləndə ədəbi irsimizin əbədliliyi xüsusi olaraq nəzərə çarpır. Xarici ölkədən bizim ölkəyə çox çətinliklə gətirilən əsəri Sumqayıt şəhəri Kimyaçılar zavodu alır. Ölkə Prezidentimiz İlham Əliyev cənabları da həmin əsəri ziyarət edib və xoş sözlərini söyləyib. Hal-hazırda həmin xalça zavodda qorunub saxlanılır. Hətta prezidentimizin, eləcə də hər kəsin marağına səbəb olan bu əsər tez-tez ziyarət olunur.

Xalidə Hicran dünyası

Çox keçmir ki, Xalidə xanım mərhum yoldaşı Hicran Hüseynovun rəssam yaradıcılığı əks etdirən nəfis şəkildə kitab hazırlayır. Bu, onun şəxsiyyətinə, sənətinə böyük hörmət əlaməti olaraq yarımcıq qalmış arzularının davamı və xatirəsi kimi həyata keçirilir. Bəli, Xalidə xanım Leylisi olduğu Məcnununa olan sevgisinin beləcə yaşaya-yaşaya ömür sürür. Sədaqətlə, etibarla...

Sən dön mənə, deyünca

O gözlərə bir baxım.

Barmağına üzük yox,

Gözünə nişan taxım.

Xalidə xanımın bədii yaradıcılığı çoxşaxəlidir. Hal-hazırda onun "Həsrət nəğmələri" adlı kitabı hazırlanır. Kitabda müxtəlif sevgili şeirlər, ən çox isə sevgi şeirləri yer alıb. Ürəyində Hicran adlı yükünü şeirlərində dilə gətirib;

Sən yoxkən bir ömrü sənə bir yaşayıram, Hicranın hicranını, özümlə daşıyıram.

Çəkinmədən deyirdim ki, mən Xalidə xanımın simasında zamanəmizin Leylisini yenidən kəşf etmişəm. Lakin bunun obraz kimi deyil, həqiqi olduğu Leyli kimi təqdim edirəm. Dəlicesinə sevdiyin bir insanı itirmək qadın üçün nə qədər ağır olduğunu duymaq çox da çətin deyil. Və bu ağrıları misra-misra ağlayan, söz-söz dilə gətirən Xalidə xanım şeirlərində bülbül kimi fəğana dönür. Sevgilisi Hicranın hicranına bürünüb ahu-zar edir:

Əsli, Leylilərin də

Bilərsən doğrusunu.

Xalidənin yanında

Bir yalan olduğunu.

Səninlə oldadı gecəm-gündüzüm,

Gecəyə dönübdür neçə səhərim.

İndi bilmirəm ki, vaxt, zaman nədir,

Səhərlər gecəmdir, gecə səhərim.

Xalidə xanımı oxuducaq sevgiyə, eşqə inanın atır və bu dünyanı unudaraq, sevdiyin bir aləmə, gənclik illərinə, sevginin bakirə hissələrinə dönürsən. Bir anlıq o illərin acısını, şirinliyini bədə kimi başına qaldırırsan. Bu hissələrdə nə qədər təmizlik, saflıq olduğunu bir anda duyursan. Qərībā orasıdır ki, Xalidə xanım bu sevgini uşaq anadan necə doğulub qalırsa bax, elə də yaşayıb, elə də saxlayıb. Onun sevgisində bir sükut xətəti var, Hicranına hicran dərdi, həsrətinə qovuşmaq arzusu...

Leylinin kasıb daxmanın müşənbə işığında sevgi dərslərinin saralmış səhifələrini vərəqlədiyi kimi Xalidə Hicran da dəli sevgisinin həsrətini gözlərinin çəkdiyi yollarda vərəqləyir. Hər vərəğində qəm dolu ömrünü şam kimi ərdir.

Kim deyir bəla deyil? -Eşq üzücü bir bəla, Sevdaya düşən könülüm bəla oldu başıma. Leylini xəstə etdi, Məcnun düşdü səhraya, Eşq dəryasına düşüm, hicran çıxdı qarşıma.

Xalidə xanım bu sevdə əzablarını Allahın bir yazısı, qisməti bilib, özüylə üsyan edir. Taleyi ilə bəzişsə də, içidəki sınıqlıq, qəlb ağrıları bir yük kimi çiynlərindən asılan şair tərkidünya olaraq, hər gün özünü Leyli kimi hiss edir, onun yaşadıklarını yaşamağa üstünlük verir. Sanki, səhrada, uçqar yerlərdə özünə məkan axtarır. Bu əsl aşığıyın, əsl sevginin təzahürüdür ki, onu hər qadın bu qədər təmiz yaşayıb, qəlbində evgisinə abidə qura bilməz. Elə bir abidə ki, dağılmaz, silinməz...

Tələ bəd əlini çəkmədi nədən?

Sevdalı yaşadı bu cansız bədəni.

Yardı ürəyimi sənizlik dərdi,

Gözlərim göməyir nə göyü, yer,

Yaralı ürəklə dönürəm geri.

Unudulmaz sevginin, unudulmaz anlarını hər an xəyallarına canlandırın şair, anca xəyal ələmində özünə yuva qurur. Özünü orda rahat hiss edir. Bu da təbiidir. Bir anlıq o sevgisindən ayrı dura bilməyən aşiqin başqa bir məkanı yox artq. O, tərkidünya olduğundan özünə məkanı səhralar, düzlər, çəmənlər seçib orda rahatlığını tapır. Bu dünya artıq onun üçün cansızdır.

Bağrını dəşən eşqin girdabında hər an bulunan, gözlərinin qarasını ərilib ağıyla bu eşqin yollarına gözünü dikən harayını, hər an eşitmək olur. Onun həmdəmi gecələr Ay-uldular, gündüz isə yalnız xəyallarıdır. Bu xəyalların içərisində öz sevgisini tapan, onunla dərldəşən və həsrətinin alovunu yalnız bu gileylərdə unutmaya çalışan Xalidə xanım qəlbinin sakitləşməsi üçün yuxularına yan alır, ayrılıq yollarında bir haraya döndür:

Yanardı bağrının başı eşq ilə,

Hardasan, nə olar, bir üzümə gül!

Xəyallar ələmi sənindir, amma,

Ayrılıq yolları, əngəldir, əngəl,

Xəyaldan özünə bir cığır tap, gəl.

(Ardı var)

Nəciyə İLKİN,
Yazıçı, şair-publisist,
AYB-nin, AJB-nin üzvü,
Prezident mükafatçısı